

Споживча інфляція в лютому 2021 року прискорилася до 7.5% р/р (з 6.1% р/р у січні). За місяць ІСЦ зріс на 1.0%. Фактична споживча інфляція перевищила прогнозу траєкторію, опубліковану в [Інфляційному звіті за січень 2021 року](#). Це пов'язано насамперед із суттєвішим, ніж очікувалося, подорожчанням окремих продуктів харчування та палива. Водночас зростання інфляції стримувало запровадження граничної ціни на природний газ. Фундаментальний інфляційний тиск, що виражається показником базової інфляції, був близьким до прогнозу Національного банку.

Базова інфляція

Базова інфляція прискорилася (до 5.6% р/р з 5% р/р у січні).

Збільшилися темпи зростання цін на оброблені продовольчі товари (до 7.2% р/р). Вагомим чинником прискорення цін у відповідній групі товарів стало подальше перенесення ефектів від нижчих минулорічних урожаїв в Україні та світі. Зокрема, продовжила стрімко дорожчати соняшникова олія, а також продукти її переробки (майонези, маргарин та спреди). Подальше збільшення виробничих витрат на сировину (борошно, олію, цукор) та енергію зумовило зростання цін на хліб та вироби з борошна. Подорожчання сировини позначилося і на вартості м'ясних продуктів, вершкового масла та сирів. Також прискорилося зростання цін на рис, продукти з риби, сухофрукти і кетчупи.

Темпи подорожчання непродовольчих товарів залишилися на рівні попереднього місяця (2.6% р/р). З одного боку, сповільнилося підвищення цін на фармацевтичну продукцію, автомобілі, а також поглибилися падіння цін на товари для особистого догляду, засоби для чищення та іграшки. З іншого – прискорилося зростання вартості побутової техніки, меблів, ювелірних виробів та сповільнилося падіння цін на домашній текстиль та електроніку. Зниження цін на одяг та взуття сповільнилося. Це може пояснюватися поступовим вичерпанням впливу наслідків пандемії та ефектом перенесення послаблення курсу гривні восени минулого року, що є тривалим для цієї групи товарів.

Деяко прискорилися темпи зростання вартості послуг (до 6.9% р/р). Посилення споживчого попиту і збільшення виробничих витрат, у тому числі на оплату праці, пришвидшили подорожчання послуг закладів громадського харчування, туристичних, фінансових та медичних послуг, а також оренди житла і водійських курсів. Водночас сповільнилося подорожчання кабельного телебачення та інтернету.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Зростання цін на сирі продукти харчування прискорилося (до 9.7% р/р). Унаслідок скорочення виробництва та збільшення вартості кормів значно подорожчало м'ясо, насамперед курятина та яловичина, а також молоко і яйця. Відчутніше подорожчали цукор і борошно через високі світові ціни на ці продукти й нижчі врожаї цукрового буряку та пшениці. Деяко прискорилося зростання цін на фрукти. Через скорочення запасів швидше дорожчали яблука, а ціни на банани відновили зростання вслід за зростанням імпортованих цін через неврожай в основних країнах-виробниках. Крім того, сповільнилося здешевлення овочів борщового набору через зменшення їх запасів. Водночас поглибилися падіння цін на огірки та помідори внаслідок збільшення пропозиції як імпортованої, так і [вітчизняної тепличної продукції](#).

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно регульованих цін прискорилося (до 12.1% р/р). Ціни на алкоголь продовжили зростати, зокрема через [підвищення мінімальних цін на ігристі вина](#) наприкінці січня. Попри подальше зниження тарифів газопостачальними компаніями¹, темпи зростання вартості природного газу збільшилися за рахунок ефекту низької бази порівняння минулого року. Подорожчання газу в попередні періоди вплинуло на вартість гарячої води та опалення. Також прискорилося зростання вартості дошкільної освіти.

Зміна цін на паливо

Зростання цін на паливо відновилося (на 4.4% р/р порівняно з падінням на 4.7% р/р у січні) через підвищення світових цін на нафту і збереження високого попиту з боку населення.

Промислова інфляція

У лютому прискорилося зростання цін у промисловості (до 26.6% р/р) насамперед за рахунок стрімкого подорожчання продукції ГМК та енергії. За місяць ІЦВ зріс на 7.8%.

Збільшилися темпи зростання цін у виробництві металургійної продукції та в добуванні металевих руд. Це

¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2021 р. № 25 зобов'язала встановити граничну ціну на природний газ для домогосподарств на рівні 6.99 грн/м³ лише з 1 лютого 2021 р. на період дії карантину, але не довше ніж до 31 березня 2021 р. Проте значна частина газопостачальних компаній знизила ціни ще в січні.

зумовлено посиленням попиту на сталь та, відповідно, на сировину для її виробництва на тлі відновлення української та світової економік.

Ціни в добуванні кам'яного вугілля продовжили зростати через його низькі запаси та зростання [закупівельних цін](#). Як наслідок ТЕС [збільшили використання дорожчого природного газу](#). Це разом зі зниженням виробітку електроенергії на АЕС та холодною погодою [призвело](#) до стрімкого зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря.

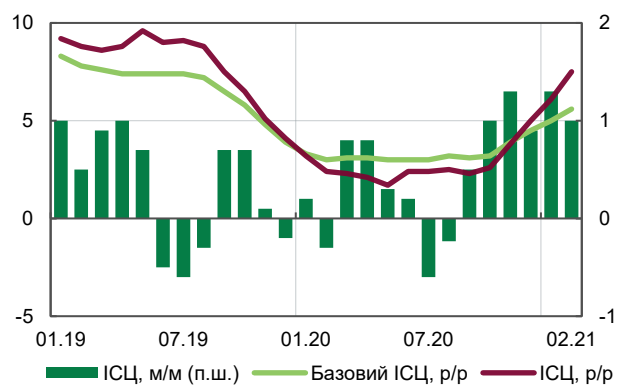
Під впливом зростання світових цін на нафту підвищилися ціни в добуванні сирової нафти і газу. Це позначилося на наступних ланках виробничого процесу, зокрема стрімко підвищилися ціни у виробництві коксу та продуктів

нафтоперероблення. Подальше зростання вартості енергоносіїв та стрибок світових цін на добрива призвели до підняття цін на продукцію хімічної промисловості.

Прискорилося зростання цін у харчовій промисловості. Як і в попередні місяці, найбільший внесок мало подорожчання продукції олійно-жирової промисловості, зокрема через тривале зростання експортних цін на соняшникову олію та шрот і відображення ефектів нижчого врожаю соняшнику в Україні. Далі зростали ціни у виробництві цукру через нижчий урожай цукрових буряків та [підвищення світових цін на цукор](#). Також продовжили зростати ціни у виробництві м'ясних продуктів, насамперед через збільшення [собівартості виробництва м'яса](#) на тлі подорожчання зернових та олійних.

У лютому 2021 року споживча інфляція в річному вимірі і далі прискорювалася. Суттєвіше, ніж очікувалося, подоржчали окремі продукти харчування та паливо, що сформувало проінфляційний тиск. Водночас зростання інфляції стримувало запровадження граничної ціни на природний газ

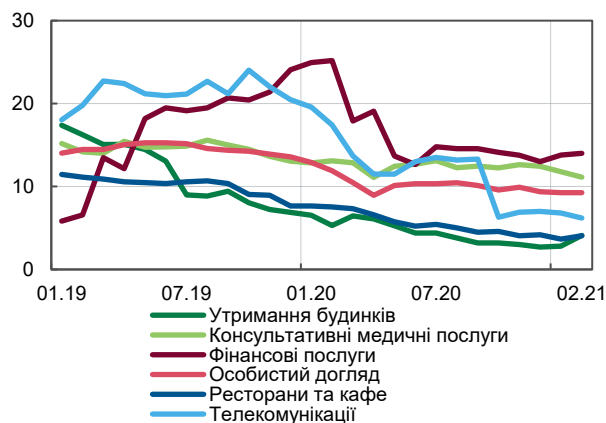
Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

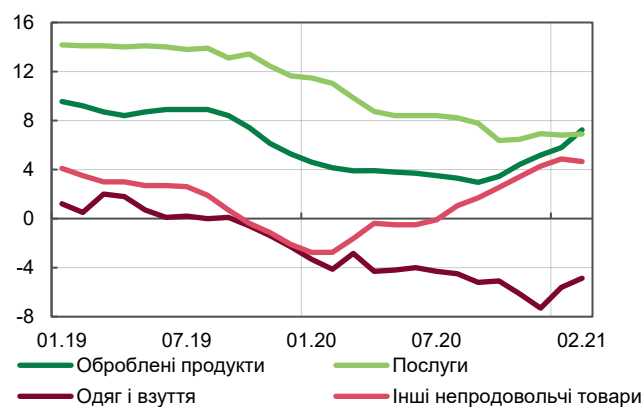
Зростання цін на послуги дещо прискорилося внаслідок посилення споживчого попиту і збільшення виробничих витрат

Графік 3. Ціни на окремі ринкові послуги, % р/р

Джерело: ДССУ.

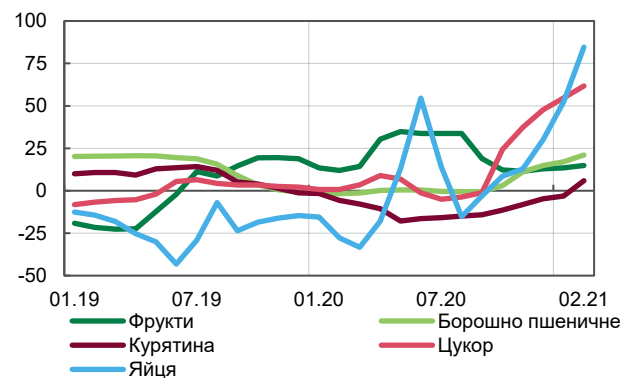
Графік 2. Основні компоненти базового ІЦЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Очікувано прискорилося зростання цін на сири продукти, далі відображаючи високі ціни на зовнішніх ринках, зростання виробничих витрат і скорочення пропозиції

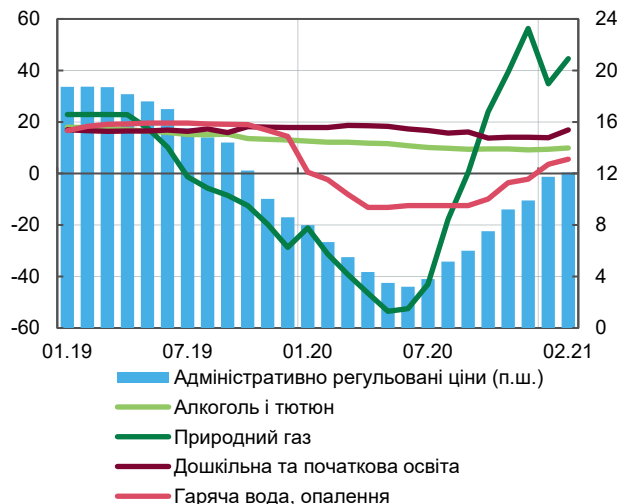
Графік 4. Ціни на окремі сири продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зростання адміністративно регульованих цін прискорювалося через подорожчання алкоголю, гарячої води та опалення. Прискорилося зростання вартості природного газу, що, однак, пояснюється ефектами бази порівняння

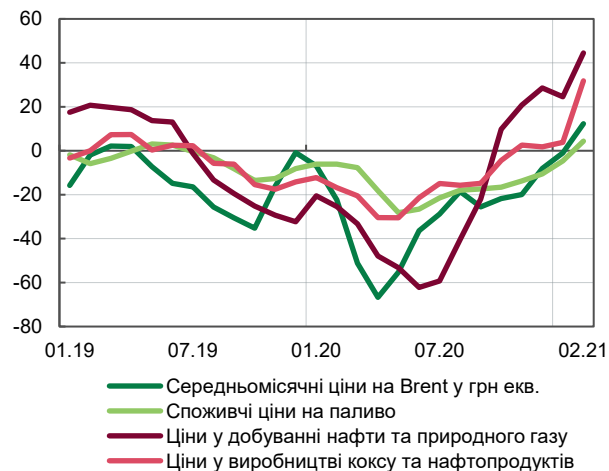
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зростання цін на паливо відновилося через підвищення світових цін на нафту і збереження високого попиту з боку населення

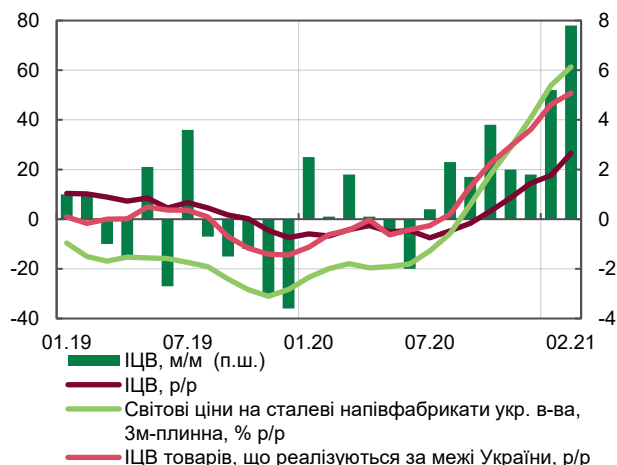
Графік 6. Індекси цін на паливо, % р/р

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

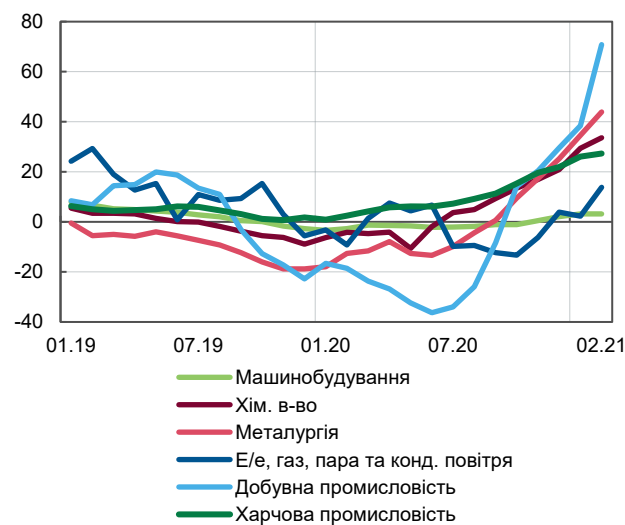
У лютому тривало зростання цін у промисловості – в першу чергу внаслідок підвищення цін на енергоносії, електроенергію та високий попит на товари ГМК

Графік 7. Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream.

Графік 8. Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Таблиця 1. Зміна цінних індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2021 року, %	2018 рік	2019 рік	% р/р			Лютий 2021 року, % м/м
				2020 рік	2021 рік		
				грудень	січень	лютий	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	9.8	4.1	5.0	6.1	7.6	1.0
Базова інфляція	59.0	8.7	3.9	4.5	5.0	5.6	0.5
Небазова інфляція*	41.0	10.7	4.8	5.9	7.8	10.5	1.8
сирі продукти	19.0	3.3	3.9	4.1	5.5	9.7	2.8
адміністративно регульовані тарифи та ціни	19.2	18.0	8.6	9.9	11.7	12.1	0.3
паливо	2.8	9.1	-8.2	-10.5	-4.7	4.4	7.2
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.3	17.7	7.8	4.9	5.9	7.5	1.0
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	20.7	17.9	9.2	9.4	9.9	1.3
Одяг і взуття	5.2	0.9	2.0	-7.3	-5.7	-4.9	-3.5
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.8	10.6	10.6	13.6	18.4	18.6	-1.8
утримання будинків та прибудинкових територій	0.6	47.5	23.7	2.7	2.8	4.1	1.2
водопостачання	0.3	20.2	19.9	18.5	31.5	14.1	0.1
гаряча вода	0.2	0.9	3.2	-1.5	-0.6	2.6	0.0
природний газ	2.2	1.2	22.9	56.3	34.8	44.6	-6.6
центральне опалення	1.3	3.8	5.2	-2.4	4.0	5.8	0.6
електроенергія	1.3	28.1	0.0	0.0	36.6	36.6	0.0
Транспорт	10.6	16.7	12.9	2.7	4.4	6.0	1.6
Зв'язок	2.9	9.1	15.1	4.1	4.3	4.2	0.2
Освіта	1.4	14.9	13.4	13.9	13.7	14.0	0.6

Таблиця 2. Окремі компоненти ІЦВ

	Частка в ІЦВ для 2021 року, %**	2018 рік	2019 рік	% р/р			Лютий 2021 року, % м/м
				2020 рік	2021 рік		
				грудень	січень	лютий	
Індекс цін виробників	100.0	14.2	-7.4	14.5	17.6	26.6	7.8
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.3	14.3	-22.8	29.5	38.4	70.8	21.9
Добування кам'яного вугілля	2.3	5.4	-23.6	-7.3	1.2	11.6	6.3
Добування сирої нафти і природного газу	3.4	24.9	-32.3	28.6	24.6	44.5	8.9
Добування металевих руд	7.1	8.2	-21.4	44.6	64.9	124.4	40.3
Переробна промисловість	64.7	7.4	-5.7	15.7	19.8	23.8	4.5
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	23.0	7.0	1.8	21.9	26.1	27.3	2.2
Вир-во коксу і продуктів нафтоперероблення	2.9	-3.1	-14.2	1.8	3.8	31.8	22.6
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	7.7	-8.9	20.9	29.4	33.6	4.5
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.7	16.7	9.6	10.4	11.4	10.9	0.5
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	6.3	12.6	2.6	4.1	4.7	5.4	0.5
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	15.0	5.6	-18.8	25.2	34.6	43.9	10.9
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	17.3	1.1	1.2	1.6	-0.4	-0.5
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	29.8	-5.6	3.9	2.3	13.8	8.8

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на підставі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2020 рік.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	ГМК	гірничо-металургійний комплекс
ІЦВ	індекс цін виробників	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України	п.ш.	права шкала